

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

22.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Bulgaria ON AIR](#)

✓ Васил Велев: Помощта от правителството включва най-вече кредити

Надяваме се лихвите да се на пазарни нива, заяви председателят на АИКБ

Помощта от правителството за бизнеса включва най-вече безлихвени кредити. Това заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ Васил Велев пред "Денят ON AIR".

С 500 милиона лева ще бъде увеличен капиталът на Българската банка за развитие, за да поема гаранции по заеми за бизнеса. По думите на Велев тази сума ще послужи за 10 хиляди предприятия. А бизнесът се надява кредитите да бъдат на пазарни нива.

"Това е една добра възможност, но лихвата не е изяснена. Ако тя е 10.5%, то такъв кредит няма кой да го ползва", обясни той пред Bulgaria ON AIR.

Васил Велев подчерта, че само утежняващото условие е ясно. А то гласи, че ще бъдат отпуснати средства, само ако се запази нивото на заетостта.

"При тази неясна ситуация да се поеме такъв ангажимент е много лекомислено и би направило кредита високо изискуем", заключи председателят на АИКБ.

А финансовият министър Владислав Горанов припомни, че през Фонда на фондовете могат да се отпускат микрокредити до 50 000 лева, предназначени основно за подпомагане на малки и средни предприятия.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[Dnes.bg](#)

✓ Велев: Правителството помага само с кредити

Само утежняващото условие е ясно, обясни той

Помощта от правителството за бизнеса включва най-вече безлихвени кредити. Това заяви председателят на Управителния съвет на АИКБ Васил Велев пред "Денят ON AIR".

С 500 милиона лева ще бъде увеличен капиталът на Българската банка за развитие, за да поема гаранции по заеми за бизнеса. По думите на Велев тази сума ще послужи за 10 хиляди предприятия. А бизнесът се надява кредитите да бъдат на пазарни нива.

"Това е една добра възможност, но лихвата не е изяснена. Ако тя е 10.5%, то такъв кредит няма кой да го ползва", обясни той пред Bulgaria ON AIR.

Васил Велев подчерта, че само утежняващото условие е ясно. А то гласи, че ще бъдат отпуснати средства, само ако се запази нивото на заетостта.

"При тази неясна ситуация да се поеме такъв ангажимент е много лекомислено и би направило кредита високо изискуем", заключи председателят.

А финансовият министър Владислав Горанов припомни, че през Фонда на фондовете могат да се отпускат микрокредити до 50 000 лева, предназначени основно за подпомагане на малки и средни предприятия.

[Агенция „Фокус“](#)

✓ Председателят на АИКБ Васил Велев обсъди с ръководството на ПП АБВ Закона за енергетиката и мерките на правителството в подкрепа на бизнеса

Председателят на ПП АБВ Румен Петков и зам.-председателят на партията Любомира Ганчева проведоха онлайн конферентен разговор с председателя на АИКБ Васил Велев. Това съобщиха от пресцентъра на партията. В продължилата близо час дискусия бяха представени основните опасения на ПП АБВ, че гласуваният Закон за енергетиката създава редица проблеми. Лобистки текст в него лишава 150 000 крайни потребители – домакинства, детски градини, болници, училища и предприятия от възможността да получат компенсация за надплатени сметки за природен газ и осигурява свръхпечалба на техните доставчици - най-големите газоразпределителни дружества. Измененията със задна дата на цената на природен газ за балансиране пречат на работата на свободния пазар и могат да доведат до допълнителни фалити на търговци на природен газ или на техните клиенти. Създават се условия търговци и клиенти да загубят доверие в системата, което ще застраши работата на борсата и на „Газов хъб Балкан“. Тези опасения са потвърдени и в писмото на Клаус-Дитер Борхард от ЕК до България от 03.04.2020 г.

Ръководството на ПП АБВ изказа безпокойството си от политиката на бездействие на „Булгаргаз“ ЕАД цената на природен газ да се поддържа умишлено висока, като през това време редица юридически лица доставят втечен природен газ на непазарни принцип и по цени, които и след преизчислението се оказват твърде високи. С намалението на регулираната цена тези доставки се оказват по-скъпи поне 50 милиона лева, за които не се коментира да бъдат компенсирани. ПП АБВ настоява обществеността да получи отговор дали все още оценката на ръководството на „Булгаргаз“ ЕАД за алтернативните доставки е „финансово-икономически изгодни“ и кой ще понесе отговорност за диверсификация, при която алтернативни доставчици продават малки количества природен газ на по-високи цени от основния доставчик. Тези опасения в голямата си част се споделят от АИКБ, според г-н Велев. Участниците в дискусиата изказаха притеснение и от свалянето от дневния ред на теми като прекратяването на неправомерната държавна помощ за ТЕЦ „Е и Ес-3С Марица изток 1“ и „КонтурГлобал Марица изток 3“ водеща до надплащане от домакинствата и бизнеса на над 700 млн. лева годишно, изграждане на газопроводната мрежа от Балкански поток и др.

Председателят на АИКБ представи възраженията на бизнеса по повод антикризисните мерки на правителството, в които подкрепа е заменена от кредити и неработеща мярка 60/40. Изказано бе мнение, че държавата не насърчава запазване на заетостта, а насърчава безработицата. То се потвърждава и от факта, че заявките желание да се възползват от мерките са само 1% от предприятията в страната, на фона на 82 000 регистрирани безработни и близо 250 000 служители, засегнати от загубата на работно място за последния месец. Г-н Велев изказа притеснението на АИКБ, че мерките на правителството не са насочени към преобладаващия брой на фирми в България, които формират малкия и среден бизнес и осигуряват работа на над три четвърти от наетите в България, на бизнеса не се предоставят реална възможност да запазят своите служители, дори на цената на поносими загуби и не се предлагат конкретни решения. Точно обратното, в този си вид антикризисните мерки на правителството водят до големи разходи както на фиска (за безработни), така и на компаниите и до нови ограничения. На този фон в редица държави в ЕС, сред които Австрия, Германия, Дания и др. се прилагат работещи схеми, при които разходите за осигуровки и 60-90% от загубения доход на запазените служители се поемат от държавата, а на бизнеса се осигурява възможност за гъвкаво наемане на служителите. АИКБ настоява да бъдат направени изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредно положение, така че в най-кратки срокове държавата да подпомогне реално компаниите да запазят работните места. ПП АБВ нееднократно са отправяли своите критики към представените мерки, защото те не показват ангажираност на държавата и не предлагат конкретни работещи решения нито за бизнеса, нито за заетите.

Участниците в конферентния разговор се обединиха около становището, че политиката на правителството в посока подпомагане на бизнеса и работещите хора и управление на енергетиката си приличат по това, че и двете не предлагат решения, а създават повече проблеми, които по време на криза могат да се окажат фатални и за домакинства, и бизнес. Двете страни изказаха готовност да апелират за тяхната промяна в името на обществения интерес.

Капитал

✓ Бизнесът предлага нов пакет антикризисни мерки

АИКБ иска мярката 60/40 да стане 60/0, БТПП - да не се възпрепятстват износът и вносът

Нов пакет от антикризисни мерки предложиха на правителството част от бизнес организациите у нас. Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) настоява за трансформиране на мярката 60/40 в 60/0 - без финансови разходи за работодателите, а Българската търговско-промишлена палата (БТПП) иска безпрепятственото движение на стоки и товари, така че местните компании да работят и да изпълняват поръчки, което от своя страна ще доведе до запазване на служители или наемане на нови.

Предложенията на БТПП са изготвени на база анкетното проучване сред членовете на палатата. То показва, че [около 12% от бизнеса е преустановил работа, а 18% от служителите и работниците са в неплатен отпуск](#) в резултат от наложените ограничения заради COVID-19. Взети под внимание са и отделните становища на членове на палатата, както и получената информация от службите по търговско-икономическите въпроси на България в чужбина и дипломатическите мисии в София.

60/40 не работи

Мярката 60/40 не работи в настоящия си вид, твърди за пореден път АИКБ. Доказателство за това било, че по-малко от 1% от предприятията са заявили желание да се възползват от новия механизъм. Затова работодателите предлагат подпомагането на мярката да стане 60/0 и изтъкват, че схемата работи успешно в Германия. Подобно подпомагане има и в Австрия, Великобритания, Швейцария, Словения и др.

Това означава държавата да поеме 60% от осигурителния доход на работник или служител (при съответните критерии) и това да е всичко, което неработещият работник получава като компенсация, обясняват от АИКБ. Друго плащане от страна на предприятието с преустановена дейност или непълно работно време да не се дължи. "Основната цел на мярката е да подкрепи тези работодатели, които искат да продължат и след кризата, но в момента имат затруднения. Помощта реално е за работниците - да получат месечните си доходи", казва в отговор финансовият министър Владислав Горанов.

Предлага се също изплащане на извънредна еднократна безвъзмездна помощ от 1000 лв. за самонаети и микропредприятия с до 9 заети. От АИКБ са направили и сметки, че това ще струва на държавата между 171 и 278 млн. лв. в зависимост от това колко фирми и лица биха се възползвали от тази подкрепа. Подобни мерки са били въведени в Гърция, Италия и Хърватия и др. европейски страни.

От АИКБ настояват и да се прекрати задължението за плащане на такса за битови отпадъци и данък "Сгради" за затворените обекти и предприятия за периода, в който са прекратили принудително дейността си. В този случай не се генерират отпадъци, както и не се ползват услуги от общината, пишат те.

Е-товарителници за пестене на време

Една от най-важните задачи в условията на криза е да не се възпрепятства износът и вносът, смятат от БТПП. И предлагат въвеждане на електронни товарителници с цел пестене на време, по-добра отчетност, по-добър контрол от страна на държавата и грижа за природата.

Това би имало ефект и по отношение на ограничаването на хартиения документооборот, разглеждан като потенциален преносител на вируса COVID-19 между всички участници в подготовката, изпълнението, приключването и контролирането на дадена транспортна операция.

От палатата настояват и за обособяването на логистичните бази като обекти от критичната инфраструктура на страната. Важно според бизнеса е и реструктурирането на Програмата за развитие на селските райони с акцент върху малките и дребни стопанства, отглеждащи плодове и зеленчуци в страната и финансиране на мерки за осигуряване на добри санитарни условия за функциониране на пазарите с цел реализация на стоките им.

Дневник

✓ Бизнес съюз предлага държавата да даде ваучери от по 720 лв. за почивка в България

Плащането на помощи за запазване на работните места да става пряко към работника, държавата да замрази доходите в публичния сектор на миналогодишното ниво, да насърчи почивките в България с ваучери за определена сума, предлага Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)

Работодателската организация предлага нова серия от мерки за подкрепа на икономиката за справяне с отрицателните последици от мерките за ограничаване на разпространението на COVID-19, отключили тежка световна икономическа криза, които според нея ще са по-ефективни от сега прилаганите.

Бизнес съюзът предлага формулата 60/40, по която сега си разпределят разходите за заплати държавата и работодателите на 60/0 - тоест, държавата да превежда 60% от възнаграждението направо на работника, пуснат в неплатен отпуск. Така държавата ще покрива същата сума, която работникът би получавал, ако се регистрира на трудовата борса. А предприятието няма да плаща нищо, защото и без това е лишено от приходи заради забраната за работа.

Сред предложенията на АИКБ е прекратяването на задължението за заплащане на такса за битови отпадъци и данък "Сгради" за затворените обекти и предприятия за периода, в който са прекратили работа принудително

Асоциацията на индустриалния капитал предлага изплащане на извънредна еднократна безвъзмездна помощ от 1000 лв. за самонаети и микропредприятия с до 9 заети. Разходите биха стрували на държавата между 171 млн. лв. и 278 млн. лв. и биха подпомогнали между 170 995 и 277 798 микро компании. Подобни мерки бяха въведени вече в Гърция, Италия и Хърватия и др., отбелязват авторите на идеята.

За сферата на туризма асоциацията препоръчва облекчено издаване на визи при пристигането на туристите, освобождаване от плащания за наеми на неработещи обекти, ваучери за здравна превенция и рехабилитация на работници и служители в размер на 720 лв. за една календарна година за отпих в България.

Въвеждане на електронни товарителници и възможността логистичните бази да станат продължение на въведените както в ЕС, така у нас "зелени коридори" са двете мерки за осигуряване на безпрепятственото движение на стоки и товари, които АИКБ е записала в предложението си към тристранния съвет. Според асоциацията логистичните бази са от изключително значение за поддържането на обществените функции и за времето на извънредното положение те трябва да се разглеждат като обекти от критичната инфраструктура на страната.

Асоциацията настоява за замразяване на заплатите в публичния сектор на равнището от 2019 г. и редуцирането на публични разходи, свързани с покупки на вносни стоки, които не са свързани с COVID-19.

В. Дума

✓ АИКБ иска мярката 60/40 да стане 60/0

Мярката 60/40 е неработеща и трябва да бъде трансформирана в 60/0 - за това настоява Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). От там обръщат внимание и на необходимостта още сега да започне разработване на програма за излизане от кризата, като се набележат мерки за след вдигането на извънредното положение. Миналата седмица работодателската организация не подписа правителственото постановление за схемата 60/40, защото, според нея, тя е неработеща.

АИКБ настоява да бъдат направени изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредно положение, така че държавата "реално да поеме 60 на сто от осигурителния доход на работника", чието работно място е застрашено поради кризата, и това да е всичко, което нетно неработещите получават като обезщетение. Предложението на АИКБ е държавата да изплаща за срок до 3 месеца директно на работниците, чиито работни места са застрашени, обезщетения, които така или иначе дължи, при това до 12 месеца при настъпването на безработица.

Асоциацията предлага още изплащане на извънредна еднократна безвъзмездна помощ от 1000 лв. за самонаети и микропредприятия с до 9 заети. По изчисления на организацията разходите за подобна мярка биха стрували на държавата при оптимистичен сценарий 171 млн. лв. и 278 млн. лв. при песимистичен сценарий. В първия вариант от нея биха се възползвали 170 995 микрокомпани, а при втория - 277 798. Подобни мерки бяха въведени вече в Гърция, Италия и Хърватия и др.

За туризма асоциацията препоръчва облекчено издаване на визи на основните групи туристи на място в България, разрешаване на дейността на малки семейни хотели и ресторанти, освобождаване от плащания на наеми за неработещи

обекти. Предлага се също държавата да дава ваучери за здравна превенция и рехабилитация на работници и служители в размер на 720 лв. за календарна година.

Сред другите мерки на АИКБ са замразяване на заплатите в публичния сектор на равнището от 2019 г. и редуцирането на публични разходи, свързани с покупки на вносни стоки, които не са свързани с КОВИД-19.

News.lex.bg

✓ АИКБ иска мярката 60/40 да стане 60/0

Мярката 60/40 е неработеща и трябва да бъде трансформирана в 60/0 – за това настоява Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). От там обръщат внимание и на необходимостта още сега да започне разработване на програма за излизане от кризата, като се набележат мерки за след вдигането на извънредното положение. Миналата седмица работодателската организация не подписа правителственото постановление за схемата 60/40, защото, според нея, тя е неработеща.

АИКБ настоява да бъдат направени изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредно положение, така че държавата „реално да поеме 60 на сто от осигурителния доход на работника“, чието работно място е застрашено поради кризата, и това да е всичко, което нетно неработещите получават като обезщетение. Предложението на АИКБ е държавата да изплаща за срок до 3 месеца директно на работниците, чиито работни места са застрашени, обезщетения, които така или иначе дължи, при това до 12 месеца при настъпването на безработица.

Асоциацията предлага още изплащане на извънредна еднократна безвъзмездна помощ от 1000 лв. за самонаети и микропредприятия с до 9 заети. По изчисления на организацията разходите за подобна мярка биха стрували на държавата при оптимистичен сценарий 171 млн. лв. и 278 млн. лв. при песимистичен сценарий. В първия вариант от нея биха се възползвали 170 995 микрокомпани, а при втория – 277 798. Подобни мерки бяха въведени вече в Гърция, Италия и Хърватия и др.

За туризма асоциацията препоръчва облекчено издаване на визи на основните групи туристи на място в България, разрешаване на дейността на малки семейни хотели и ресторанти, освобождаване от плащания на наеми за неработещи обекти. Предлага се също държавата да дава ваучери за здравна превенция и рехабилитация на работници и служители в размер на 720 лв. за календарна година.

Сред другите мерки на АИКБ са замразяване на заплатите в публичния сектор на равнището от 2019 г. и редуцирането на публични разходи, свързани с покупки на вносни стоки, които не са свързани с КОВИД-19.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](#)

✓ Правителството осигурява 4,5 млрд. лв. за икономически мерки

Над 4 милиарда и половина лева под формата на 8 финансови мерки обяви правителството за справяне с икономическите последици от коронавируса.

Над 2 млрд. се отпускат чрез Фонда на фондовете за оборотни и капиталови кредити за микро, малки и средни предприятия и общини, обясни финансовият министър Владислав Горанов. Чрез Българската банка за развитие се осигуряват 200 млн. за обезпечаване на безлихвени заеми за хора без доходи и за самоосигуряващи се. Чрез други 2 млрд. лв ресурс, се дава възможност на бизнеса да тегли оборотни кредити.

Финансовият министър обясни условията, при които самосигуряващи се имат право да кандидатстват за безлихвени кредити до 4500 лв. с гратисен период от 24 месеца на изплащането им.

Владислав Горанов: Самоосигуряващи, които са прекратили дейност или поне 20% имат спад в доходите си за първото тримесечие на 29 г., в сравнение с доходите на първото тримесечие на доходите в предходната година имат право да кандидатстват.

Чрез друга мярка, обезпечена от Банката за развитие, малки и и микро фирми могат да получат до 300 хил. лв. кредити чрез търговските банки.

Владислав Горанов: Критериите за допустимост са спад на оборота за първото тримесечие на 2020-та спрямо първото тримесечие на 2019 г.

Критериите за допустимост са спад на оборота да 2020-та спрямо въз основа на отчетите. Наличие на вземания от клиенти неразплатени към доставчици. Прекратени доставки. Случаи на болест, самоизолация.

Наско Карагеоргиев е в хотелиерския бизнес от близо 25 години. Няма възможност да тегли нови. В активния сезон персонала, който наема да работи в хотела е над 90 души.

Наско Крагаерогиев, собственик на хотел: Персонал, който е гръбнака, всички са до 28 април в неплатен отпуск и от 28 ще ги освободя. Отиват на борсата и каквото ни е писано.

След началото на извънредното положение разсрочва кредитите си. Признава, че не може да тегли нови.

Наско Крагаерогиев, собственик на хотел: Няма по засегнат бизнес от нашия и мерките, които досега се предлагат са или половинчати или никакви, специално за туризма.

Липсата на производство не му позволява да се възползва от мерките чрез Фонда на фондовете.

Чрез едната от тях се обезпечават гаранцията от 170 млн. лв., към търговските банки, с които осигурява ресурс от 850 млн. лв. за малките и средни фирми у нас. Те могат да теглят оборотни кредити до 3,6 млн. лв. Отделно фондът осигурява 150 млн.лв., от които бизнесът може да тегли до 800 хил. лв. за капиталови инвестиции.

Отделно Фондът на фондовете отпуска 24 млн. за микрокредити, от които могат да се възползват самонаети лица или малки фирми, без кредитна история, които нямат достъп до традиционното банково финансиране. Те могат да получат до 50 хил. инвестиционни и оборотни кредити.

Други 450 млн. лв. се насочват в подкрепа на близо 400 стартиращи компании. А 418 млн. лв. се предоставят на общините.

✓ 12 банки ще могат да отпускат безлихвени кредити до 4500 лв. на хора, останали без доходи

До края на седмицата държавната Българска банка за развитие ще сключи договор с 12 банки за отпускане на безлихвени кредити на хората, останали без доходи. Това съобщиха от кредитната институция за "По света и у нас". От банката съветват хората да следят за актуална информация на сайта ѝ.

Необходимото за кандидатстване за заем ще бъде лична карта и бележка от работодател, че съответният човек е в неплатен отпуск. Кредитите ще бъдат на стойност до 4500 лева отпуснати по 1500 на месец.

Гратисният период за погасяване е от 6 до 12 месеца, а крайният срок за кандидатстване - 20 юни. Срокът за връщане на кредита е до 5 години.

От ББР обясниха още, че до две седмици ще са готови и програмите за гарантиране на заеми за бизнеса.

✓ Ивайло Иванов, НОИ: Изплатени са два транша по мярката 60/40

Започнахме изплащането на мярката 60/40 - още в четвъртък беше първият транш към 68 фирми за 1 000 лица в размер от 274 000 лв. Днес беше изплатен вторият транш за 210 фирми, а сумата е 1,291 млн. лева. Това събщи в студиото на "Още от деня" управителят на Националния осигурителен институт Ивайло Иванов в коментара си за икономическите мерки за подкрепа на бизнеса, обявени от правителството.

Той уточни, че 1,083 млн. лева от отпуснатите средства са за покриване на 60% от работните заплати, а сумата от 240 хиляди е за изплащане на осигуровки на лицата.

Ивайло Иванов - управител на Националния осигурителен институт: Бюджетът на Държавното обществено осигуряване и Фонд "Безработица" беше коригиран с 1 млрд. лева, за да може да се посрещнат тези разходи.

Управителят на НОИ подчерта, че след постъпването на средствата във фирмените сметки работодателите са длъжни в най-кратък срок да изплатят заплатите на работниците - както 60-те процента, така и останалите 40%.

Ивайло Иванов - управител на Националния осигурителен институт: От Инспекцията по труда ще бъде контролирано дали всички фирми са извършили тези действия. В случай, че заплатите не са изплатени, парите ще трябва да се възстановят на бюджета на Държавното обществено осигуряване.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

✓ Отпадат часовите ограничения за влизане и излизане в София

От 21 април гражданите, които отиват или се връщат от работа с личен автомобил, ще могат да влизат и излизат в София по всяко време срещу декларация. В декларацията ще трябва да бъдат посочени работното място и телефонът на работодателя.

Това нарежда здравният министър в издадената вчера Заповед № РД-01-226/21.04.2020 г., с която се правят изменения в Заповед № РД-01-224/16.04.2020 г.

[БНР](#)

✓ Каракачанов ще предложи мерки в подкрепа на селското стопанство на заседанието на правителството

И тази сряда правителството ще заседава чрез видеоконферентна връзка. Очаква се премиерът Бойко Борисов и министрите да одобрят отчета на Държавен фонд „Земеделие“ за миналата година. Кабинетът ще утвърди таксите за кандидатстване и обучение в държавните висши училища за 2020-2021 година. Очаква се вицепремиерът Красимир Каракачанов да предложи три нови мерки в подкрепа на българския аграрен сектор.

Каракачанов предлага да се обнови държавния резерв и военновременните запаси с български консервирани храни и млечни продукти. За целта трябва да бъдат отпуснати 30 милиона лева. С тях ще се подпомогне пряко българското земеделие, животновъдство и хранително-вкусова промишленост.

Вицепремиерът предлага фонд „Земеделие“ да предостави допълнителна субсидия от 150 милиона лева за производството на всички видове зеленчуци у нас тази година.

Третата мярка предвижда осигуряване на консумативи за земеделските стопани. За целта Каракачанов настоява да се предостави безлихвена кредитна линия на производителите за закупуване и внос на консумативи - фуражи, семена, торове, препарати за растителна защита, резервни части за селскостопанска техника - необходими за производството на плодове и зеленчуци.

✓ Отбелязваме Деня на Земята за 50-а година

На 22 април 2020 г. Денят на Земята отбелязва своята 50-а годишнина. Тема на кампанията е "Действия срещу изменението на климата – огромното предизвикателство на нашето съвремие", съобщиха от Министерството на околната среда и водите.

Изменението на климата е предизвикателство за бъдещето на човечеството и за функционирането на животоподдържащите системи, които правят света ни обитаем.

Тази година отбелязването става в условията на извънредни мерки заради епидемията от коронавирус. Това е и една от причините *EARTHRISE* (глобалното движение за изменение на климата, водено от младежки климатични групи в координация с *Earth Day Network* - глобалния организатор на Деня на Земята) да постави нов глобален стандарт за Деня на Земята 2020 г.

„Време е за смели, креативни и иновативни решения. Това изисква действия на всички нива - от бизнеса до местните власти и правителствата. Всеки отделен човек също има реално влияние и сила като потребител, избирател и член на общност в името на промяната. Светът се нуждае от нас и нашите действия. Има толкова много неща, които всеки може

да направи, за да защити и помогне за възстановяването на планетата: участие в почистване; присъединяване към най-голямата гражданска научна инициатива в световен мащаб (Earth Challenge 2020); провеждане на местно събитие! Дори оставайки вкъщи и поддържайки социално дистанциране, все още можем да упражним нашата отговорност да действаме в полза на околната среда. Независимо къде се намираме, ние можем да направим промяната“, призовават от МОСВ.

✓ **КЕВР с извънредна проверка на „Топлофикация София“**

Енергийният регулатор започва извънредна проверка на „Топлофикация София“ заради сигнали на потребителите за завишени сметки за март. Това съобщи председателят на Комисията за енергийно и водно регулиране Иван Иванов:

„В сегашната ситуация, която поставя предизвикателства пред българските потребители и голяма част от тях имат съществени финансови затруднения, би било недопустимо да не проверим дали не са засегнати техните интереси чрез неправомерно повишение на сметките за топлинна енергия“.

От "Топлофикация София" обясняват по-високите сметки с по-студеното време през този март спрямо миналата година и с това, че голяма част от потребителите си останаха да работят вкъщи заради коронавируса, което е повишило и потреблението с 24 на сто.

✓ **Земеделците могат да заявяват онлайн трудови договори**

От вчера регистрираните земеделски стопани и регистрираните тютюнопроизводители могат да заявяват по електронен път новите образци на трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа.

Само по време на извънредното положение краткосрочни договори за работа в селското стопанство могат да се сключват за повече от един ден.

През сайта на Главната инспекция по труда по електронен път се генерират новите образци на трудовите договори за краткосрочна заетост в селското стопанство.

Земеделските стопани, които са предоставили в Министерството на земеделието валиден електронен адрес, ще получат кодове за достъп. Останалите трябва да заявят имейл-адреса си в Инспекцията по труда.

Кратковременните договори ще могат да се сключват за повече от един ден и с опцията за шест часа, освен за четири и за осем. При тях е допустимо да не се заплащат предварително осигурителните вноски.

Могат да се използват за обработка на насаждения и прибиране на реколта от плодове, зеленчуци, розов цвят, лавандула и тютюн.

✓ **УНСС е разработил система за кандидатстудентски изпити онлайн**

Във връзка с епидемията от Covid-19 и социалната изолация, Университетът за национално и световно стопанство разработи система за провеждане на онлайн кандидатстудентски изпити, съобщиха от висшето училище. Системата, базирана на изкуствен интелект, дава възможност за доказване на самоличността на кандидат-студентите и криптиране и цифрово подписване на оценките от приемните изпити.

От университета припомнят, че кандидат-студентите могат да подават документи за прием по три начина - онлайн, в Центъра за прием на документи в УНСС и в регионалните бюра за прием на документи в страната. Начините за кандидатстване са два - с оценка от матура или чрез явяване на онлайн кандидатстудентски изпит или изпит на хартиен носител, ако епидемиологичната обстановка позволява това.

Предварителните кандидатстудентски изпити ще се проведат онлайн след 20 юни, а редовните - онлайн или на хартиен носител през юли, информират още от университета.

✓ **Нидерландия удължава забраната за големи публични събития до началото на септември**

Нидерландия удължава до 1-ви септември забраната на големи публични събития, включително професионални спортни прояви и музикални фестивали, съобщи премиерът Марк Рюте.

Същевременно забавянето в разпространението на коронавируса ще даде възможност за частично отваряне на началните училища и дневни центрове от 11-и май. Другите ограничителни мерки ще се запазят, за да се предотврати ново активизиране на заразата, каза още Рюте.

Правителството удължи до 19-и май срока, в който остават затворени ресторанти и кафенета.

„Това са трудни компромиси, но по-добре да сме предпазливи днес, отколкото по-късно да съжаляваме“, предупреди премиерът.

✓ **Шарл Мишел призова за бързо създаване на Европейския фонд за възстановяване**

Европейският съвет ще обсъди и постепенното излизане от карантината

В изпратена покана до лидерите на страните членки за видеоконференция на Европейския съвет в четвъртък, неговият председател Шарл Мишел отправя призив Европейският фонд за възстановяване да бъде създаден колкото е възможно по-бързо.

Идеята беше дискутирана на последното заседание на Еврогрупата, без обаче да се стигне до конкретно решение.

Мишел подчертава, че Европейският фонд за възстановяване трябва да е в достатъчно голям обем и да е насочен към най-засегнатите в Европа сектори и географски части от коронавирусната пандемия. По неговите думи Европейската комисия би могла да изготви предложение за тази цел, което да очертава връзката на фонда с общия бюджет на ЕС.

По-рано този месец Еврогрупата одобри три мрежи за сигурност - за работещите, малките и средни предприятия и страните членки от еврозоната. Тогава финансовите министри от еврозоната приеха пакет от икономически мерки срещу

последниците от епидемията в размер на 540 милиарда евро. Шарл Мишел настоява мерките да бъдат утвърдени от Европейския съвет и прилагането им да започне до 1 юни.

Мишел е прикачил към поканата пътна карта за възстановяване, която има четири основни елемента на действие - напълно функциониращ и съживен Общ пазар, безпрецедентно инвестиционно усилие, глобални действия и функционираща система на управление.

Той също така съобщи, че държавните и правителствените ръководители на страните от ЕС ще обсъдят в четвъртък въпроса с постепенното облекчаване на мерките, наложени заради епидемията от Covid-19.

"Пътят пред нас до преодоляването на кризата е дълъг, трябва да бъдем по-решени да преодолеем различията си", посочва той в писмо до своите колеги по повод предстоящата четвърта видеоконференция, посветена на разпространението на заразата.

"Трябва да започнем подготовка за постепенна отмяна на мерките", допълва Мишел.

✓ Изненадващо подобряване на икономическите нагласи в Германия и еврозоната през април

Нагласите на германските анализатори и инвеститори относно перспективите пред водещата европейска икономика през следващите месеци се подобриха изненадващо силно през април, тъй като започнаха да отслабват опасенията относно негативното въздействие на коронавирусната пандемия върху немската икономика, показва последно проучване на центъра за европейски икономически изследвания Zew.

Индексът на базирания в Мюнхен изследователски институт Zew, измерващ бъдещите икономически очаквания в Германия за следващите шест месеца, отскочи рязко през април до +28,2 пункта, след като през март се срина до многогодишно дъно от -49,5 пункта (най-ниското ниво на индекса от есента а 2008 г., когато стартира глобалната финансова криза). Очакванията на финансовите пазари бяха за много по-скромно повишение на индекса на бъдещите икономически очаквания до -42,3 пункта.

Zew индекс на икономическите нагласи в Германия

В същото време обаче индексът, определящ оценките на инвеститорите за текущите икономически условия в Германия, се влоши много силно през настоящия месец до -91,5 пункта от -43,1 пункта през март и осреднена прогноза за индекс на ниво от -77,5 пункта.

"Експертите на финансовия пазар започват да виждат светлина в края на "много дългия тунел", коментира резултатите от проучването президентът на института ZEW професор Ахим Вамбах.

Той обаче добави: "Резултатите от специалните въпроси относно коронавирусната криза, включени в проучването, показват, че експертите не очакват да видят положителен икономически растеж до третото тримесечие на 2020 г. Също така не се очаква икономическото производство да се върне на нивата от преди коронавирусната пандемия поне до 2022 година".

Нагласите на експертите на финансовите пазари по отношение на икономическото развитие на еврозоната също се подобриха значително, като показателят за бъдещите икономически очаквания нарасна силно през април до +25,2 пункта от -49,5 пункта през март. За разлика от очакванията в бъдеще, Zew индексът на текущата икономическа ситуация в еврозоната се срина през април до -93,9 пункта от -48,5 пункта месец по-рано.

В същото време индексът на инфлационните очаквания в еврозоната се повиши през април с 23,0 пункта, но все още остава на отрицателна територия на ниво от -23,9 пункта, което означава, че се очаква допълнителен спад на инфлацията през следващите шест месеца.

Последното Zew проучване беше проведено сред повече от 200 пазарни финансови експерти между 7 и 20 април.

Анализатори обаче посочват, че не трябва да се акцентира върху днешните резултати от проучването по отношение изненадващо силното подобряване на икономическите бъдещи нагласи, тъй като този Zew индикатор само показва, че

предвид настоящата катастрофална ситуация мнозина експерти очакват известно подобрене или поне липсата на по-нататъшно влошаване през следващите шест месеца.

"След огромният спад през предишния месец, мотото на финансовите експерти сега е: Положението само може да се подобри", коментира за Ройтерс Томас Гитцел от VP Bank.

Дневник

✓ БНБ е поискала суапова линия от Европейската централна банка

Българската народна банка (БНБ) е поискала сключване на суапова сделка с Европейската централна банка (ЕЦБ), съобщи финансовият министър Владислав Горанов на брифинг в Министерския съвет.

Инструментът дава възможност при необходимост БНБ да предостави на ЕЦБ левове, а в замяна да получи евро по фиксиран курс. Горанов даде пример с Хърватия и Дания, които отскоро имат съответно одобрена и подновена суапова линия с ЕЦБ.

"БНБ също е подала писмо за такива суапови сделки и очакваме отговор", каза финансовият министър. Той обясни, че практиката е сделка за суапова линия да се сключва с присъединяването към валутния механизъм ЕRM II, наричан "чакалната на еврозоната", но "може да стане и преди това, стига да успеем да сме убедителни", и става въпрос за сделка за "няколко милиарда". "Очакваме положително развитие като държава - потенциална членка на ЕRM II", каза Горанов.

"Суаповата линия гарантира, че колкото лева имаме, толкова евро ще получим", коментира и министър-председателят Бойко Борисов. Според ЕЦБ такива суапови линии се отварят, когато "ситуацията на пазарите за финансиране в дадена валута се влоши, за банките извън тази валутна зона става трудно да финансират активите, свързани с тази валута, тъй като нямат пряк достъп до чуждестранната централна банка, която емитира валутата. Ако обаче централната банка в съответната държава има суап линия с чуждестранната централна банка, тя може да предостави на банките в държавата необходимата ликвидност в чуждестранната валута, без да използва валутните си резерви", съобщава "Капитал".

Същевременно, след като преди десетина дни обяви [курс към "наваксване"](#) с кандидатстването за чакалнята на еврозоната до края на април, сега Борисов изрази очакване до края на седмицата да са подадени документите за влизане в ЕRM II.

"Тази седмица се надявам всичко да завърши по чакалнята на еврозоната като документация", каза Борисов на брифинг в Министерския съвет. В неделя се разбра, че премиерът е [информирал председателя](#) на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен за намеренията на България да ускори кандидатстването. Отдавна управляващите даваха заявки, че това ще се случи [до края на април](#), но през февруари премиерът изненадващо даде на заден ход. Тогава след внесените за обсъждане [законови промени](#), свързани с курса евро - лев при влизането на България в еврозоната, които отприщиха критики, че страната ще промени курса под натиск, Борисов обяви, че влизането в ЕRM II [няма да се насилва](#).

"Ние, като влезем в чакалнята, влизаме и в банковия съюз, а това означава, че контролът върху банките е от ЕЦБ. Това дава гаранция за абсолютната прозрачност и на работата на българските банки", обясни в типичния си стил Борисов. Финансовият министър изтъкна, че за него "предимствата от това да сме в еврозоната са многократно повече от някои имагинерни притеснения от евентуалното ни членство".

✓ Иван Ненков: В България възстановяването на икономическата дейност ще се случи по-късно

Иван Ненков е един от водещите и продуцент на "Парите говорят" - [подкаст на "Говори интернет" и "Капитал"](#) за финансово планиране и инвестиции. Той е акционер и член на борда на "Алфа финанс груп". Във втория сезон на подкаста в момента всяка седмица се коментира ефектът от кризата, предизвикана от коронавируса, върху [пазара на имоти](#), борсите, криптовалутите. Потърсихме го за коментар за икономическата ситуация и за отговори на конкретни въпроси, свързани с управлението на парите, спестяванията, кредитите, намерения за инвестиции в новата ситуация. (Отговорите какво да правите със спестявания в долари или евро или с покупка на имот четете [тук](#).)

Възможно ли е да се правят в момента прогнози и ако да, докога ще продължи кризата, предизвикана от коронавируса?

- Много е трудно да се предвиди докога ще продължи кризата - явно задържането на икономиките ще е по-дълго и изцяло зависи от степента на развитие на заразените и възможностите на съответните здравни системи да ги обслужват. Това, което е ясно, е, че ще има рязък спад в икономическата дейност и сериозен ръст в безработицата. Това частично ще започне да се преодолява през второто полугодие на тази година заради сериозните мерки на правителствата и централните банки. Но нивата на икономическа дейност, характерни за периода до февруари 2020 г., няма да бъдат достигнати тази година.

България се движи с известно изоставане в развитието на заразата заради ограничителните здравни мерки и съответно възстановяването на икономическата дейност ще се случи по-късно.

Бихте ли се ангажирали с прогноза каква втора половина на 2020 ни очаква?

- С конкретна прогноза за второто полугодие не мога да се ангажирам - водещите външни анализатори очакват икономически спад от порядъка на 20-30% за второто тримесечие на 2020 за САЩ и ЕС и постепенно възстановяване от тези ниски нива през второто полугодие. Някои анализатори дори предвиждат обществото да остане под някаква форма на социално дистанциране до 2022 година.

Добрата новина е, че няколко големи икономики започват да разхлабват постепенно здравните мерки - Китай, Корея, Германия, Австрия, САЩ също се подготвят за това.

Има ли опасност да се ускори инфлацията и да се стигне до хиперинфлация?

- Въпреки огромните по размер стимули в цял свят както от бюджета, така и от централните банки не очаквам да има хиперинфлация, тъй като доходите на голяма група хора ще намалеят. Да, определени стоки и услуги ще поскъпнат, след като намалеят рестриктивните мерки, но едва ли ще се стигне до бърз ръст на всички цени.

Очаквам обаче огромно увеличаване на държавните дългове, което в дългосрочен план би увеличило данъчната тежест. *А достигнаха ли дъното борсите и очаквате ли следващи трусове - заради коронавируса или по други причини?*

- За момента се наблюдава стабилизиране на борсовите индекси и дори лек оптимизъм в някои дни, особено поради прогнозите, че пикът на заразените е преминал в големите икономики. Но тепърва ще излизат данни за бизнес и финансовото състояние на компаниите и на цели сектори, които може да са негативни и да доведат до нови спадове на индексите.

Ще има ли бизнеси, които няма да се "изправят" след тази криза, и защо?

- Доста бизнеси ще фалират или ще се променят коренно - организираният туристически пътувания, круизите, бизнесът със събития на живо - спорт, конференции, концерти, и т.н., ресторантьорският бизнес и заведенията за напитки, ще се промени начинът на движение по летищата и пътуванията със самолети, бизнес моделът на моловете ще се промени изцяло.

Ще има ли някакви позитиви от тази криза и какви?

- Някои позитиви вече се виждат - навици за адекватна лична хигиена и хигиена на местата за работа и забавление, по-чист въздух в градовете, дистанционна работа и обучение, запознаване на големи групи хора с новите технологии и начина на работа с тях. Инвестициите в болниците, превенцията и тестването се увеличават. Увеличава се уважението към труда на учители и медицински служители. Държавните и обществените институции се научават да работят дистанционно, вместо да изискват опашки в определени помещения, и то само от 9 до 17 ч минус обедна почивка.

В малко по-далечно бъдеще много производства и услуги ще станат по-ефективни, ще навлязат ускорено автоматизацията и роботизацията в производството и услугите, ще се набляга все повече на чисти източници на енергия.

Специално за България позитивът е, че се ускорява влизането в еврозоната, тъй като правителството оцени възможността да се ползват механизмите и ЕЦБ като източник на допълнителна ликвидност и подкрепа за банковата система и бизнеса. *А какви са времевите хоризонти за възстановяване на икономиката и на доходите според вас?*

- За връщане на нивата на икономика, характерни за края на 2019 г., може да се говори едва към втората половина на 2021 г., и то при условие че медицината се е справила с този нов вирус.

✓ България с 4 медала на виртуалната европейска олимпиада по математика за момичета

Европейската олимпиада по математика за момичета (EGMO) избра тази година все пак да проведе 9-ото си издание, но дистанционно. Домакин на състезанието трябваше да бъде Холандия, съобщил Сдружението на олимпийските отбори по природни науки (СООПН). Участваха 204 математички от 53 държави, 39 от които европейски.

Състезанието беше открито виртуално на 15 април, а резултатите станаха известни днес. Българските момичета са спечелили два сребърни и два бронзови медала.

Тазгодишните български представителки на EGMO са:

Десислава Николова, 10 клас, СМГ - бронзов медал

Калина Николова, 10 клас, СМГ - сребърен медал

Маргарита Стефанова, 11 клас, СМГ - сребърен медал

Михаела Гледачева, 11 клас, ПЧМГ - бронзов медал.

Техни [ръководители и наблюдатели](#) са Виолета Найденова, Велина Иванова и проф. Петър Бойваленков (ИМИ-БАН). Михаела Гледачева и Маргарита Стефанова бяха участнички и в миналогодишния отбор, когато спечелиха съответно сребърен и златен медали в Киев.

Задачите на български език можете да разгледате тук: [ДЕН 1](#), [ДЕН 2](#).

Състезателните дни по програма бяха 16, 17 и 18 април, а организаторите бяха подготвили серия онлайн активности, за да предадат на момичетата поне малко от преживяването "олимпиада". Сред онлайн заниманията имаше пъзели, оригами, маникюр и различни разговори.

България участва редовно в престижния формат от 2012 г. насам, като към днешна дата е спечелила общо 32 медала: 4 златни, 19 сребърни, 9 бронзови, както и 3 почетни грамоти.

По график EGMO 2021 трябва да се проведе в Грузия, а EGMO 2022 - в Унгария.

✓ Заразата готви трудна пролет за земеделските стопани

Още в началото, когато кризата с коронавируса, принуди Европа да въведе спешно ограничителни мерки, фермерите обявиха, че няма да има кой да им прибере реколтата от аспержи, на които сезонът отдавна дойде, до ягодите и другите ранни плодове и зеленчуци във Великобритания заради това, че работниците от Югоизточна Европа се прибраха по домовете си, а и да искат, ограниченията не позволяват пътуване. Това доведе до организирането на специални чартъри. На пръв поглед изглежда, че българските стопани, които разчитат на труда на сезонните работници, са облагодетелствани, защото те са се прибрали от чужбина и са налични в момента тук. Ситуацията обаче не е толкова черно-бяла, показва проверка на "Дневник".

Бъдещето е вече тук

За разлика от градинарите, които отглеждат в момента първите извън парникови плодове и зеленчуци, собствениците на оранжерии отдавна са притиснати от ограниченията.

Георги Камбуров, секретар на Българската асоциация на производителите на оранжерийна продукция, разказва, че още преди месец, когато в оранжерии са били готови, по-едрият и качествени продукти не е можело да бъдат продадени

на пазара заради наложените ограничения, а ресторантите също вече не работеха. "И вносът от Гърция започна да навлиза с пълна пара. Предположихме, че мерките там са по-затегнати и стопаните от по-близките населени места са дошли веднага и на по-ниска стойност са продавали домати и краставиците", разказа той. Обясни, че това е натиснало и българските цени надолу, при това за качествена продукция. "Това е пазар, но всеки, който е правил разход за отопление и труд, а ние плащаме на работници целогодишно почти, трябва да покрие разходите си. При нас всичко става с работници, в оранжерии не е като навън с техника, а всичко е ръчен труд", обяснява той. Разказва, че с няколко души трябва да се покрият десетки декари.

И още, че по принцип търговските вериги предпочитат да внесат продукти отвън, защото им е по-изгодно. Например въпросните гръцки краставици са били по 1.30 лв. на кг на едро, а българските не са падали под 1.90 лв. цена на тържищата. "Когато качеството е много добро, не може да се продава рентабилно, ако я продадем под 2 лева", казва той. Посочва, че и гръцките продукти първо отиват до централен склад на съответната търговска верига и след това се разпределят по магазините и в този смисъл би трябвало веригите да предпочетат българските продукти, които и без това през Първомай ще отидат до Пловдив и после до София, за да бъдат пратени в различни части на страната. (Този принцип на работа на веригите те обяха, когато първоначално реагираха остро на идеята да осигурят специално място за български продукти в магазините си, като обясниха, че това им пречи да купуват регионални стоки, произведени до 200 км около самия магазин - бел авт.)

Това, че пазарите не работят постоянно, а само за по няколко дни досега, също е проблем да се реализира продукцията на оранжерии. Те разчитат държавата да купува предимно българска продукция за целите на социалния патронаж и др. подобни.

Върнаха се много хора и какво от това

И преди ситуацията с коронавируса очаквахме проблеми, но сега те са усложнени, макар че се върнаха много хора от Европа, които са работили в земеделието там, коментира Мариана Милтенова от Националното сдружение на градинарите. Посочва обаче, че завърналите се веднага са били поставени под карантина, а и по принцип не е известно дали може да се разчита те да си предложат услугите, защото в чужбина са получавали много по-добро заплащане, което тук не може да им се предложи.

"Причината е, че в старите държави подпомагането е на земеделско стопанство, а при нас е директно плащане еднакво за всички сектори на хектар, което поставя в дискриминационно положение плодовете и зеленчуците и по тази причина голяма част от хората отидоха да работят в земеделието в старите държави членки.

Посочва, че в настоящата ситуация секторът ще има допълнителни разходи, свързани с мерките за безопасност, като още не е обявено от земеделското министерство по какъв ред ще може да помогне на стопаните с маски, облекла и ръкавици. Милтенова казва, че тъй като става дума за наемането на много хора, това е сериозно перо в разходите, което трябва да се калкулира.

В сегашната ситуация ще има и допълнителни разходи, имаме уверения от министъра на земеделието - но как ще става още не сме получили тази информация - маски, облекла и ръкавици. За една ежедневна работа за определени продукти са необходими много хора и това трябва да се калкулира.

Много стопани обаче и преди да попаднат в хватката на коронавируса, споделят, че имат измръзнали плодове през зимата - кайсии в Северна България, ранни череша в някои райони, сливи. "Не очакваме, че ще ни бъде лесно. Нито с работната ръка, нито с пазара, нито с климатичните последици", обяснява Милтенова.

Казва, че първите плодове, расли извън оранжерии, ще се прибират в началото на май и тогава вече ще трябва много работници. Посочва и че пазарите продължат да не работят през май, а търговските вериги упорстват в нежеланието си да отделят специално внимание на малките производители, на практика стоката няма да има къде да бъде изложена. "Не е нормално и не е човешко, да не говоря за солидарност и българщина, мениджърите от веригите да отказват българска стока, която няма къде да бъде изложена. Аз не разбирам как е възможно държавата да ти даде площ да развиваш бизнес и в същото време ти да отказваш на тази държава, на това население, което купува продукцията, да бъдат подкрепени произвеждащите храната", коментира Милтенова [в разгара на спора](#) между веригите и управляващите, които [завършиха със споразумение](#), чиито параметри не са все още известни. "Защо те не изкарат на паркингите полската и турската продукция, пък ние да влезем вътре на охладените площи, където е цялата инфраструктура. Държавата им е дала да работят в центъра на градовете, в другите държави те са вън от урбанизираните зони. Не разбирам позицията на българските мениджъри в интернационалните вериги", обяви още тя.

Тя посочва и друг проблем, че секторът не е включен в схемата 60/40. "Не е логично сезонните работници да не бъдат включени в тази схема. Можем да не си купим обувки и нова рокля, но трябва да се храним", подчерта тя.

Бюрата по труда не помагат много

По данни на НСИ 214 хил. са били заетите в селското и горското стопанство през 2019 г., но без повече детайли. По последни данни на Агенцията по заетостта общо 220 072 души са регистрираните безработни към края на март, като спрямо февруари те са със 17 572 повече. Няма данни обаче каква част от тях са завърнали се от чужбина работници в селското стопанство. През март малко над 8% от заявените работни места пък са в селското стопанство. По принцип бюрата на труда са основен източник за снабдяване на фермерите с временни работници, а заради извънредното положение бе решено, че безработни могат да работят по трудов договор в земеделието. А временните договори [могат да бъдат сключвани](#) за часове или пък за повече от ден според последните промени.

Макар да идват сезонни работници в земеделието и от бюрата по труда, Милтенова казва, че бюрата не помагат кой знае колко и всеки фермер се "спасява поединично", като често прибегва до етническите малцинства, които събира от близките населени места.

Имаше програма "От социална помощ към заетост", която за земеделието бе прекратена и това лиши нашия сектор от добра възможност за осигуряване на работници, като тези, които са добри, остават после на работа, разказва тя. Обяснява, че в резултат на политиката в сектора, при което производителите на плодове и зеленчуци останаха извън парите по европейските фондове в голяма степен, работната ръка е намаляла и често части от реколтата не се прибира по тази причина. Според нея е необходима пълна промяна в политиката на този сектор.

Ухае на рози, но не съвсем

През последните години заради високата цена на розовото масло площите с маслодайна роза се увеличиха няколко пъти, като от коментари на дългогодишни производители се разбра, че новите насаждения невинаги са с висококачествени растения, делът на сивия сектор е висок и крайният резултат е подкопано качество на крайния продукт и съответно цена.

Данните за високия дял на сивия сектор, макар и без точни числа, се потвърждава и от Зара Клисурова от Съюза на производителите на етеричномаслени култури. Пред БНР наскоро тя обяви, че в бранша се разчита въведеният регистър за всички розопроизводители да остави извън бранша нелегалните, тъй като Законът за маслодайната роза постановява, че розов цвят може да се купува само от регистрирани производители. Срокът за това изтича в края на април.

Тя обаче споделя, че реално берачите в сектора се набират основно от бюрата по труда. Независимо от растящия брой безработни и в тази кампания се очаква дефицит на розоберачи, уточни още Клисурова. "Ще има розоберна кампания и не бива да смятат някои хора, че ще бъдат оставени рози на полето. Кампания под карантина", обяви тя. Обяви, че от името на асоциацията е изпратено писмо до земеделското министерство и се очаква помощ за провеждане на кампанията.

Нейни колеги обаче не са такива оптимисти. Техни представители с големи масиви в Пловдивско преди седмица обявиха, че ще търсят съдействие от земеделското министерство, защото, ако трябва да изпълнят всички изисквания, свързани с коронавируса, няма да успеят хем да приберат реколтата, хем да са на печалба. Мариан Русев, производител с 200 дка насаждения, обяви, цитиран от БТА, че проблем са изискванията за отстояние между работници, които се извозват с микробуси, а също и невъзможността да задължат работниците да стоят на разстояние, като започнат да берат и да са с маски през цялото време. Оценката му е, че сезонните работници между 90% и 100% ще са в сивия сектор, тъй като розопроизводителите изнемогат. Според него някои розопроизводители не виждат никакъв икономически смисъл от провеждането на кампанията, която започва в дните между 1 май и Гергьовден.

Предстои производителите на рози и розоварите да установят какви ще са изкупните цени на цвета тази година, а в края на април пък трябва да се проведе консултативен съвет в този сектор в земеделското министерство.

Клисурова въпреки оптимизма си отбеляза, че в тази реколта се влиза и с наследени проблеми от предните три, при което за изкупен розов цвят на различни производители се дължат 700 хил. лв., които и до днес не са платени. Около 40% от насажденията са изоставени заради спада в цените на розовия цвят и другите проблеми.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ **Борисов: България изпраща документи за ERM II до края на седмицата**

Предимствата от членството са многократно повече от някои притеснения, смята премиерът

България ще изпрати документите за членство във валутно-курсния механизъм ERM II до края на седмицата. Това каза премиерът Бойко Борисов по време на брифинг в Министерския съвет, посветен на [новите мерки за справяне с икономическите последици от Covid-19](#).

Премиерът заяви, че към момента България не е теглила заем, а все още използва „мазнините, които сме си натрупали“, имайки предвид състоянието на бюджета.

Според него предимствата от членството на България в еврозоната са многократно повече от някои имагинерни притеснения.

Финансовият министър Владислав Горанов също подчерта, че членството на страната във валутния съюз не трябва да се поставя под съмнение.

Той разкри още, че България е изпратила писмо до Европейската централна банка (ЕЦБ) по отношение на възможността за отпускане на суап линия. По думите му, ако страната ни е част от ERM II, ще може свободно и без ограничения да се възползва от валутните суап линии на ЕЦБ с цел да се подкрепи валутния борд.

"Очакваме положително развитие като държава, потенциална членка на ERM II. Тази суапова сделка помага на държавите, които са с плаващ валутен курс или са с валутен борд, както е в нашия случай, до определен обем БНБ да може да предоставя, без това да утежнява резервите й. Това е изключително голяма подкрепа и най-малкото гаранция за допълнителна стабилност на валутния борд", каза Горанов.

Според Борисов "суаповата линия гарантира, че колкото евро имаме, толкова лева ще получим".

Премиерът не пропусна да отбележи, че влизането в чакалнята на еврозоната води и до влизане в банковия съюз, „където парите са под общ контрол“.

✓ **Туристическият сектор у нас ще бъде подкрепен с две групи мерки**

Министерството на туризма отбелязва, че основната цел е да се запази потенциала на компаниите в сектора

Министерството на туризма въвежда две основни групи мерки в подкрепа на туристическия бизнес у нас заради пандемията от коронавируса, съобщават от ведомството. Основната цел е да се съхранят работните места и потенциала на компаниите в бранша, както и да се привличат нови туристи.

"Така ще се преодолеят максимално гъвкаво и бързо пораженията от COVID-19", се посочва в позицията на министерството. Някои от мерките вече действат в условията на извънредно положение. Тяхната цел е да се запазят работни места в сектора и да се съхранят възможностите на фирмите да възобновят работата си, когато извънредното положение бъде отменено. Втората част от мерките са насочени да заработят веднага след приключване на кризата за привличане на туристи.

Междувременно заради липсата на подкрепа от страна на министерството, представителите на туризма у нас поискаха оставката на министър Николина Ангелкова, като във вторник внесе искането си в Министерски съвет.

Институцията предложи в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение да се предвиди краткосрочна форма за подкрепа на предприемачите в туризма. Според промяната туроператор, който трябва да възстанови на туриста платена вече сума за отменено заради извънредното положение пътуване, да му предложи ваучер на същата стойност. Ако туристът не е съгласен с този вариант, може да му се предложи споразумение за туристически пакет заместител. Ако и този вариант не е подходящ за потребителя, туроператорът трябва да възстанови сумата до месец след отмяната на извънредното положение.

"Отчитайки тежката ситуация, в която изпаднаха туроператорските фирми и след серия от срещи с тях, Министерството на туризма внесе предложение и Народното събрание прие да се даде отсрочка за плащане към клиентите на туристически услуги", пише в позицията на ведомството. Тя е вече до 13 юни 2020 г. (ако извънредното положение бъде прекратено на 13 май). Това бе възможност за туроператорите да преговарят с клиентите си по вариантите за ваучер, отлагане на същото пътуване за нова дата или кои от тях държат да получат обратно вече инвестирания в почивката средства.

От началото на извънредното положение туристите бяха посъветвани да изберат ваучер или отлагане на почивката, за да подкрепят българския туризъм.

От министерството посочват, че настояването на някои туроператорски организации обаче веднага държавата да регламентира 12 или 18 месечен мораториум върху плащанията на средства към потребителите за неосъществени почивки ще освободи от финансовото бреме фирмите, но би поставило в неизгодна позиция една част от потребителите - и то точно тези, които в пандемията, заради съкращения или болест, нямат шанс да ползват почивката си в близката година, а средствата, платени за нея, са им спешно необходими, за да покрият ежедневните разходи за семействата си.

"При всяко решение се търси необходим баланс и как то би се отразило на бъдещото развитие на отрасъла. Не бива да се пренебрегва и рискът, че оставени да поемат цялата щета в пандемията, потребителите може трайно да откажат услугите на туроператорските фирми за дълъг период, след като кризата приключи", се отбелязва в позицията. В указанията си Европейската комисия недвусмислено заявява, че вариантът за плащане на отложена почивка трябва да остане като една от опциите за туристите.

Друга мярка в подкрепа на бизнеса е, че с един месец след края на извънредното положение бяха удължени и сроковете, посочени в Закона за туризма по отношение на права и задължения на лицата и фирмите в сектора. В тази рамка са и сроковете за всички видове документи, както и сроковете по компетентността на специализираните комисии в туристическата администрация. През периода на извънредното положение са преустановени проверките за категория и сертификация на обектите. При положение че крайният срок на съответните удостоверения и на временните удостоверения за дейностите изтича, той се удължава също с един месец, отчитан след отмяна на извънредното положение.

От ведомството посочват още, че в постоянен диалог с ресорните еврокомисари и след разяснения от Генерална дирекция „Потребители и правосъдие“ на Европейската комисия как да се прилага Директивата за пакетните туристически пътувания в условията на COVID-19, бяха издадени с КЗП съвместни указания и препоръки. Те са свързани с вече сключени договори за туристически пакети, реализацията на които е невъзможна при извънредното положение, и са публикувани на интернет страницата на Министерството на туризма. В конкретна помощ на бранша Министерството на туризма изготви също Декларация за пътуване на собствен риск и Препоръки към местата за настаняване за дейността им след края на извънредното положение.

Ведомството разработва механизъм за отпускане на ваучери за късен летен сезон, чиято цел е да насърчи вътрешния туризъм. Обмислят се и ваучери за най-рисковите лица – хората от първа линия в борбата срещу пандемията, които ще могат да почиват в обекти, вписани в Националния туристически регистър.

Министерството на туризма е готово с проект на Стратегическа кризисна програма за реклама, която трябва да стимулира възстановяването на позициите на туризма след кризата. Този документ се фокусира отново върху вътрешния туризъм, българските туристи и туристите от съседните страни, които обичайно не ползват авиоуслуги. Целта е късното лято поне частично да покрие огромните щети, предизвикани от пандемията. Надежди за това дава фактът, че засега няма отменени резервации за туристически посещения след 15 юни.

Като дългосрочна мярка институцията се връща и към идеята за създаване на Гаранционен фонд, която преди няколко години беше отхвърлена от бизнеса. Тя не е нова, но за да се реализира този път, е нужно бизнесът консенсусно да я подкрепи и да бъде подложена на широко публично обсъждане.

"Наша цел безспорно са и дългосрочните мерки в подкрепа на сектора през следващия програмен период по оперативни и други програми на ЕС до 2027 г. Разчитаме, че в близко време ще стартира също насочването на около 20 млн. лв. безвъзмездни финансови средства по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 за микро- и малки предприятия в туризма", пишат още в позицията си до медиите от Министерство на туризма.

✓ Гърция: ЕС се нуждае от план в подкрепа на туризма и транспорта

Очаква се гръцкият премиер Кириакос Мицотакис да изрази вижданията си за туристическия сектор на 23-ти април

Гръцкият премиер Кириакос Мицотакис заяви пред председателя на Европейския съвет Шарл Мишел, че е необходимо Европейският съюз (ЕС) да изготви план, който да гарантира безпроблемното възобновяване на транспортната и туристическата активност въпреки щетите от коронавирусната пандемия. Това съобщава Bloomberg, като се позовава на високопоставени политици от гръцкото правителство, пожелали да запазят анонимност.

Мицотакис, който е сред европейските лидери, подкрепящи идеята за съвместни европейски коронаоблигации, разговаря с Мишел в конферентен разговор. Министър-председателят на Гърция подчерта, че е необходимо да се използват нови финансови инструменти, за да се ограничат негативните последствия върху икономиката от кризата с коронавируса.

Очакванията са Мицотакис да направи подобно изявление и на срещата на върха на ЕС, която ще се проведе на 23-ти април.

В разговора си с Мишел гръцкият премиер е обсъдил и ескалацията на напрежението в Егейско море и източната част на Средиземноморието след провокативни действие от страна на Турция, посочват източниците на Bloomberg.

✓ **Забраната за имиграция на Тръмп е удар за Силициевата долина**

Множество служители в технологичния сектор в САЩ са мигранти, основно от Азия

Временната забрана за влизане на имигранти в САЩ, за която предупреди американският президент Доналд Тръмп, може да се окаже значителен удар за технологичния сектор в страната, пише BBC.

Нарастващ брой мигранти, основно от Азия, работят в Силициевата долина. Достъпът на таланти може да бъде преустановен от временната забрана на Тръмп, която има за цел да се ограничи разпространението на коронавируса и защита на американските работни места.

Според изследователски център Pew над един милион имигранти пристигат в САЩ всяка година, въпреки че броят им започна да намалява през последните години.

През 2017 г. Индия е предоставила по-голяма част от новата чуждестранна работна сила в САЩ, следвана от Мексико, Китай и Куба.

"Забраната определено ще повлияе на имиграционните движения в ИТ сектора в САЩ от Индия и Китай, тъй като това са двете страни с най-много мигранти в световен мащаб", заяви специалист на Newland Chase. Той добавя, че ограниченията ще се отразят и на други сектори в Китай и Индия, което допълнително ще натежи на търговията и икономиката като цяло.

Според данни на Pew почти половината от имигрантите са концентрирани в три щата - Ню Йорк, Тексас и Калифорния - дом на Силициевата долина, където са базирани технологични гиганти като Google, Facebook и Cisco.

"Забраната за имиграция на Тръмп ще засегне способността на американските технологични компании да наемат служителите, необходими за запазване на конкурентоспособността и фокуса върху иновациите", заяви управляващият директор на China Market Research Group. Според него така водещите таланти ще се завърнат в своите страни и ще започнат да изграждат слезащите иновационни хъбове в тях.

Американските компании се борят с китайските интернет гиганти като Alibaba и ByteDance в областта на иновациите.

"Сега, със забраната за имиграция, повече китайски, индийски и други чуждестранни таланти ще търсят работа в глобални технологични хъбове като Шънджън, Сеул и Бангалор, а не в Силициевата долина", допълва експертът.

Мениджър

✓ **Извънредното заседание на НС се провали. ГЕРБ отказаха да се регистрират**

Парламентарната група на ГЕРБ реши да не участва в извънредното заседание на парламента, на което трябваше да бъде изслушан премиерът Бойко Борисов във връзка с действията на правителството за ограничаване на заразата от коронавирус. Заседанието беше свикано от председателя на парламента Цвета Караянчева по искане на 65 народни представители от "БСП за България".

От ГЕРБ обаче обявиха, че няма да участват в заседанието и не влязоха в залата. Решението им обяви предварително зам.-председателят на ПП на ГЕРБ Менда Стоянова. "ГЕРБ не иска да стават съучастници в това една политическа сила, и най-вече ръководството и ръководителката й, да използват парламента за пиар", обяви на брифинг в парламента тя и заяви, че депутатите от управляващата партия няма да се регистрират в пленарната зала.

"Решението ни да не участваме в това има няколко важни аспекта. На първо място е това, че в парламента се събират народните представители от 264 общини. Работят над 200 представители на администрацията на парламента. Не е добре ние, които призоваваме хората да не се събират, да направим огнище на заразата", обясни Менда Стоянова.

"Ние работим в парламентарна република. Народното събрание следва и трябва да се събира и работи, за да се взимат важни решения, касаещи здравето и живота на гражданите. Не считаме, че днешното пленарно заседание има такова значение, че да правим такова събиране на незначително колко вирусносители без симптоми", добави председателят на бюджетната комисия.

В началото на заседанието - 13.00 часа, регистрираните народни представители бяха 87. Заради липса на кворум времето за регистрация беше удължено с още 15 минути, но и тогава не беше събран необходимият брой от 121 депутати в залата. Председателят на Народното събрание Цвета Караянчева обяви, че са регистрирани едва 91 народни представители и липсва минималният изискуем брой за откриване на заседанието.

Поведението на ГЕРБ бе осъдено от лидерът на БСП Корнелия Нинова, според която "министър-председателят се скри от въпросите на българите и се подигра с техните тревоги".

"Внесохме искане за изслушване, в което щяхме да поставим питанията ви, които са дошли до нас, тревогите, които имате и очакванията за бъдещето.

Уви, това не се случи, защото правителството през дните, в които тече кризата, създаде хаос, внушава ви страх, разделя ви и ви оставя на произвола на съдбата. Днес не пожела да дойде и да отговори на актуални въпроси и тревоги", заяви още Нинова.

✓ **Мария Габриел: Европа има потенциал да бъде водеща сила в следващата квантова революция**

Европа има потенциал да бъде водеща сила в следващата квантова революция. Това обяви еврокомисарят за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта Мария Габриел, която откри първата европейска обществена платформа за квантови компютри 'Quantum Inspire', заедно с министъра на образованието, културата и науката на Нидерландия, Ингрид ван Енгелшовен, съобщиха от пресцентъра на представителство на ЕК в България.

Платформата е разработена от компанията QuTech в сътрудничество с Техническия Университет в гр. Делфт и холандската Организация за приложни научни дейности (TNO). Тя предоставя достъп на организации от цял свят до квантови технологии и е първата в света, която използва квантов процесор, направен от т.н. 'spin qubits'. Това позволява на квантовата машина да извършва няколко изчисления успоредно, което я прави много по-бърза и по-мощна от обикновените компютри.

"Откриването на платформата 'Quantum Inspire' представлява важна стъпка към реализацията на европейски квантов компютър. Това ще позволи на нашите учени да се възползват напълно от огромния потенциал на квантовите технологии", коментира комисар Мария Габриел.

Квантовите компютри са критично важна технология, която ще позволи развитието и внедряването на радикално нови продукти и услуги. Чрез нея могат да бъдат решавани научни и изследователски проблеми много по-бързо отколкото с помощта на „класическите“ компютри. Това например се отнася за областта на развитие на нови лекарства, където с помощта на квантовите технологии времето за моделирането на ефективността на нови лекарства и лечения може да бъде съкратено значително.

"Европейската комисия осъзна важността на квантовите компютри и още през 2016 г. започна програма за подкрепа на научните дейности в областта с финансиране от един милиард евро. Квантовите технологии съдържат огромен потенциал за справяне с предизвикателствата, пред които е изправена Европа днес, вкл. развитието на нови лекарства против пандемии като коронавируса. За да запазим водещата позиция, която Европа има в момента, трябва да продължим да работим усилено – за осигуряване на повече финансиране в областта, за по-тясно взаимодействие с индустрията, за по-силна координация между държавите и научно-изследователските организации", коментира комисар Мария Габриел.

✓ **ЕК да каже какво става с пътуванията през лятото, настояват евродепутати**

Еврокомисията да представи достатъчно рано ясен план за подпомагане на туристическия сектор в Европа и указания какво ще се случи с ваканционните пътувания през лятото поиска Комисията на Европарламента по транспорт и туризъм В дебат от вчера сутринта с еврокомисаря по вътрешния пазар Тиери Бретон, членовете на ЕП още веднъж настояха, че туристическият сектор се нуждае от по-силна подкрепа по време на продължаващата криза с COVID-19 чрез конкретни мерки, финансиране, засилена координация на ниво ЕС и целенасочена пътна карта. Искането за специфичен за сектора план за възстановяване и стратегия беше подкрепено от целия политически спектър в рамките на комисията TRAN.

Туризмът е бил първият сектор, засегнат от коронавируса и е вероятно най-бавно да се възстанови от кризата, призна Бретон. „Трябва да предложим солиден отговор, туризмът е наш приоритет и се опитваме да направим колкото е възможно повече със съществуващите фондове“, посочи той

Освен осигуряването на защита чрез краткосрочно финансиране, туризмът трябва да се възползва в голяма степен от дългосрочните планове за възстановяване при кризи, които ще бъдат финансирани чрез следващия дългосрочен бюджет на ЕС (2021-2027 г.), допълни Бретон и изрази подкрепа за идеята за специална бюджетна линия „с дълбочината и мощта, необходими за преодоляването на тази криза от сектора“.

Комисарят също така добави, че крайната цел е да се реформира и възобнови туристическият сектор и предложи тази есен да се проведе европейска среща на върха по туризъм в подкрепа на устойчивия туризъм.

Някои евродепутати също така поискаха по-голяма сигурност по отношение на ограниченията за пътуване и движение, които е възможно да продължат през следващите месеци, включително възможни забрани за посещение на плажове поради правилата за социално дистанциране. Еврокомисарят обясни, че са необходими достатъчно гаранции за безопасност и сигурност преди премахването на тези ограничения. Той добави, че работата по улесняване на пътуванията е в ход и ще има повече яснота преди лятото.

Правата на пътниците остават защитени и държавите членки вече могат да подкрепят туристическия си бизнес, като предоставят ликвидност на компаниите, включително за посрещане на исканията на пътниците за възстановяване на разходите, допълни Бретон в коментар на запитвания за една от първите мерки за компенсирани на отменени пътувания и почивки, а именно предлагането на ваучери в замяна на анулирани резервации.

✓ **Световните борси се оцветиха в червено след рекордния ценови срив на американския суров петрол**

Основните индекси на водещите европейски фондови борси записаха понижения в ранната търговия вчера, следвайки [исторически срив](#) на цената на американския суров петрол, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете спад от 6,57 пункта, или 1,96%, до 329,13 пункт. Бенчмаркът е напреднал с около 25% в сравнение с мартенското си дъно, но инвеститорите остават предпазливи на фона на негативните икономически данни, произтичащи от мерките срещу разпространението на коронавируса.

Немският индекс DAX се понижи с 241,9 пункта, или 2,27%, до 10 434 пункта. Френският измерител CAC 40 изтри 106,16 пункта от стойността си, или 2,34%, достигайки ниво от 4 422,14 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се понижи с 100,83 пункта, или 1,73%, до 5 712 пункта.

Поиндексът SXEP, в който влизат компаниите от енергийния сектор, се понижи с 4,33%. Акциите на петролните гиганти BP, Royal Dutch Shell и Total поевтиняха с 3,51%, 4,75% и 4,54%

Поиндексът SXPP на минно-добивните и индустриалните компании се понижи с 3,69%, след като най-голямата публично търгувана компания в сектора - BHP Group, съобщи, че очаква рязък спад на производството на стомана в световен мащаб, с изключение на Китай.

Акциите на SAP поевтиняха с 2,37%, след като най-голямата софтуерна компания в Европа с отказа от продължилният 6 месеца експеримент с два главни изпълнителни директора, за да улесни процеса на вземане на решения в условията на пандемия.

Всички основни европейски индекси се оцветиха в червено, ден след като цената на американския суров петрол падна под нулата за първи път в историята. Днес котировките на сорта West Texas intermediate (WTI) с доставка през май се възстановиха леко и достигнаха до ниво от за 1,10 долара в сутрешната електронна сесия на Нюйоркската търговска борса.

„Шокът от увеличаването на добива на ОПЕК+ през март беше просто сигнал за това, което предстои. Сливът на търсенето заради COVID-19 засенчва всичко“, коментира Дейвид Уинанс от PGIM Fixed Income.

„В крайна сметка цените на петрола ще следват развитието на вируса. Докато не видим признаци за съживяване на търсенето, цените ще продължат да са на рекордно ниско ниво“, добавя той.

Загуби в САЩ

Водещите американски индекси записаха нов спад в понеделник, след като американският суров петрол достигна рекордно ниска стойност, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 592,05 пункта, или 2,44%, до 23 650,44 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 51,4 пункта от стойността си, или 1,79%, завършвайки сесията при ниво от 2 783,36 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете спад от 89,41 пункта, или 1,03%, до 8 560,73 пункта.

Акциите на Boeing поевтиняха с 6,75%, докато тези на петролните гиганти Chevron и Exxon Mobil поевтиняха с 4,13% и 4,70%. Енергийният сектор и този на комуналните услуги отчетоха най-много загуби в S&P 500, свивайки се повече с 3%.

Вчера американският суров петрол West Texas Intermediate (WTI) с доставки през май падна до минусова територия – нещо, което не се бе случвало откакто петролни фючърси започват да се търгуват на NYMEX през 1983 година. Това щеше да доведе до по-голям срив на акциите, ако доставките юни и юли не бяха поевтинели с по-малки проценти.

Въпреки пониженията на борсите, Dow е на 29% над дъното си от 23 март, докато the S&P 500 е напреднал с 28,8% в този период.

Макар че пазарите се надяват на забавяне на разпространението на коронавируса, последните икономически данни от САЩ са трагични. За последните 4 седмици 22 млн. американци са изгубили работата си.

Понижения в Азия

Водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха понижения във вторник, следвайки загубите на Уолстрийт на фона на рекордното поевтиняване на американския суров петрол.

В континентален Китай бенчмаркът Shanghai Composite отчете спад от 25,54 пункта, или 0,9%, до 2 827,01 пункта, докато Shenzhen Composite изтри 14,45 пункта от стойността си, или 0,82%, достигайки ниво от 1 753,42 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 536,47 пункта, или 2,2%, до 23 793,55 пункта.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 регистрира спад от 388,34 пункта, или 1,97%, до 19 280,78 пункта, след като акциите на Softbank и Fast Retailing поевтиняха съответно с 3,74% и 4,11%.

Южнокорейският измерител Kospi се понижи с 18,98 пункта, или 1%, до 1 879,38 пункта на фона на публикуваната в някои американски медии информация, че севернокорейският лидер Ким Чен-ун е в тежко здравословно състояние. От Пхенян опровергаха информацията.

В Австралия ASX 200 се понижи с 131,7 пункта, или 2,46%, до 5 221,3 пункта, след като публикуваният протокол от последното заседание на Централната банка на Австралия, показва, че според членовете на институцията банките в страната са в добра позиция да се справят с икономическият шок, причинен от кризата с COVID-19.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 19,32 пункта, или 4,32%, до 427,95 пункта. BGBX40 се понижи с 2,46 пункта, или 2,61%, до 91,66 пункта. BGTR30 изтри 11,23 пункта от стойността си, или 2,46%, достигайки до ниво от 445,84 пункта. BGREIT записа спад от 0,60 пункта, или 0,47%, до 128,07 пункта.

✓ Не се притеснявайте от поредна дългова криза

Европейските икономики развъртат кранчето на разходите, за да преодолеят последиците от пандемията от коронавирус и естествено притесненията се насочват към нарастващия държавен дълг.

Международният валутен фонд (МВФ) прогнозира, че съотношението дълг към брутен вътрешен продукт (БВП) в еврозоната ще нарасне през идните две години дори по-бързо, отколкото в началото на предходното десетилетие в разгара на глобалната финансова криза.

Дори и да е така, притесненията за нова дългова криза до голяма степен са преувеличени по една много проста причина. При последната криза правителствата трябваше да разчитат на финансовите пазари за покупката на облигациите им. Този път Европейската централна банка (ЕЦБ) ще финансира повишаването на дълга. И това има решаващо значение.

В началото на миналото десетилетие рейтинговите агенции понижиха кредитния рейтинг на много страни членки на еврозоната с няколко степени, вдигайки цената на кредитирането им и увеличавайки затрудненията им. Няма да бъде оправдано да се направи същото нещо днес.

Това е така, защото програмите, обявени от ЕЦБ в отговор на коронавируса, са достатъчни, за да покрият голямо количество нови кредити. Тази година ЕЦБ, чрез новата си програма за изкупуване на ценни книжа Pandemic Emergency Purchase Programme и други програми, ще придобие ценни книжа от еврозоната на стойност 1,1 трилиона евро. От тях около 940 милиарда евро вероятно ще отидат за държавни облигации (ако приемем, че делът на общата покупка на държавни облигации, остане горе-долу в съответствие с предишни мерки на ЕЦБ).

Това като цяло би било достатъчно да финансира среден бюджетен дефицит на еврозоната от 8-9% от БВП на единния валутен съюз.

Програмите на банката дори ще бъдат достатъчни да покрият нуждите на изключително задължените страни членки на еврозоната като Италия, които иначе биха били по-изложени на риск от понижение на кредитния рейтинг.

Нетните покупки на италиански държавни книжа от ЕЦБ вероятно ще възлизат на около 10% от общия БВП на Италия. С тях се покриват 8,3 % дефицит, какъвто прогнозира за тази година МВФ, като оставя достатъчна възможност на ЕЦБ да купи неизплатени дългове, които в момента се притежават от финансовите пазари. Много е вероятно дори до края на 2020 година италианският държавен дълг в ръцете на финансовите пазари да намалее.

Когато става дума за оценка на риска за възможен дефолт, фактът, че държавният дълг на страни като Италия е в ръцете на ЕЦБ, а не на финансовите пазари, е съществена отличителна черта.

Централните банки, дори независимите като ЕЦБ, са обществени институции и затова те няма да се впуснат в спекулативни атаки срещу правителствата.

Освен това централните банки връщат на правителствата, чрез разпределението на печалбата си, лихвените, които получават по държавните ценни книжа. Така че заемите от централните банки не увеличават лихвената тежест за правителствата. (В случая с еврозоната правителствата, които са взели заеми от ЕЦБ получават печалбата от връщането на заемите като плащания от ЕЦБ към националните банки.)

Като цяло по-голям дял от държавния дълг, държан от централната банка на страната, намалява значително риска от кризата, при която страните не са в състояние да осигурят нови заеми за покриване на стари дългове, които трябва да бъдат погасени.

Със сигурност паричното финансиране на държавните дефицити в еврозоната и на други места не е без потенциални макроикономически недостатъци.

Основният риск е инфлацията, но този риск няма много общо с вероятността от дългова криза, поне не пряко.

Най-общо, когато става дума за последиците върху инфлацията от програми като обявените от ЕЦБ, има три възможни сценария.

При първия сценарий парите, създадени от централните банки, бездействат в икономиката. Това се случи през последното десетилетие. След 2008 година парите, които централни банки напумпаха в икономиката, бяха усвоени от търговските банки без пропорционално да бъде повишено кредитирането. Така че инфлацията остана ниска, въпреки че бяха напечатани много пари.

Във втория сценарий инфлацията в крайна сметка се повишава, но централните банки толерират подобно покачване. Повисоката инфлация всъщност може да помогне за намаляване на равнищата на държавния дълг чрез "ерозия" на държавния дълг в обращение, както се случи през 70-те години, и по този начин може да се подобри устойчивостта на държавния дълг.

Третият сценарий е най-притеснителен: За да ограничат инфлацията, централните банки ще продават държавни книжа на пазара, за да се намали излишната ликвидност. Само при този трети сценарий въпросът за устойчивостта на дълга би станал актуален.

Опитът от последните пандемии обаче ни подсказва, че щом извънредната ситуация в здравеопазването приключи, икономическото възстановяване може да бъде бързо, а възстановяването може да помогне за намаляване на дела на държавния дълг. Следователно централните банки ще могат поне да купуват време на правителствата, за да намалят в крайна сметка държавния дълг.

В учебниците по икономика се подчертава разликата между макроикономическите последици от финансирането на високия дефицит чрез заем от финансови пазари и чрез заем от централната банка, което също така може да се смята просто за печатане на повече пари.

Въпреки че и двата подхода имат недостатъци, това разграничение не трябва да се пренебрегва. В случая с коронавируса, това означава, че трябва да се притесняваме за едно нещо по-малко.

Cross.bg

✓ Темы и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Отговорност и правила - защо липсват на пътя?
- Науката между фактите и надеждата - проф. Татяна Червенякова
- В помощ на бизнеса - какво предлага Фондът на фондовете?

- Политически послания по време на пандемия - какво очакват да чуят хората?
- Как да се преборим с обездвижването - лекари от ВМА с упражнения в домашни условия.

Нова телевизия - "Здравей, България"

- Срещу растящата безработица - ще сработят ли новите мерки на правителството? В студиото: социалният министър Деница Сачева.
- Рестарт за бизнеса. Валери Симеонов предлага план за справяне с икономическата криза.
- Пешеходци на сантиметри от удара, при който загина Милен Цветков. И още - как се променят реакциите на шофьорите след употреба на наркотици?
- Провокация или лош вкус? Кой засне клип с разголени жени и марихуана в Съдебната палата?
- Ще блокират ли Буковлък? И още - ще овладеят ли разпространението на коронавируса в плевенско?
- Със здравен паспорт на море в Гърция? Ще почиваме ли в южната ни съседка и кога?
- С лекарите от ВМА ще ви покажем серия упражнения срещу обездвижването вкъщи.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа – 4,5 млрд. лв. от държавата срещу кризата, без да се тегли нов заем
- в. Монитор – По данни на Националния осигурителен институт: Близко 4000 болнични заради карантината
- в. Монитор – Кабинетът вади 4,5 млрд. лв. за хората и бизнеса
- в. Монитор – Смятат по-евтиното парно чак до септември
- в. Телеграф – Държавата впрегна 4,5 млрд. лв. срещу кризата
- в. Труд – Очевидец спасява убиеца на Милен
- в. Труд – Отварят парковете и градините идния уикенд.

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа – Следим заразата само в гета, върви по-бързо от Италия преди карантината
- в. 24 часа - Няма повишение на радиацията в България
- в. 24 часа - Нинова излъга. Лъчо Иванов не е предлагал да отпаднат наказания за дрогирани шофьори, а обратното! Дори да е лош баща, този ход е грозен
- в. 24 часа - Милен бил в кома, когато дошла линейката. Медиците не го разпознали
- в. Телеграф – Подписи и снимки препъват родителите на първолаците
- в. Труд – Щракат белезници за без маски.

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Симеон Дянков, бивш министър на финансите: Такава криза човечеството не е виждало от края на Първата световна война - излизането ще е 7-10 г. Веригите на производство са разрушени
- в. Монитор – Доц. д-р Ангел Кунчев, главен държавен инспектор: Никой не може да каже кога ще е пикът, това е голямата неизвестна
- в. Телеграф – Николай Цветанов, председател на Асоциацията за отговорно небанково финансиране: Тарикати се опитват да теглят заеми в кризата
- в. Труд – Боянка Корнажева, психотерапевт и психоаналитик, пред "Труд": Страхът в малки дози ни пази, но в големи ни разболява.

Водещи анализи

- в. 24 часа - Светофарите в България не светят в червено за „домашни любимци" като Кристиан Николов
- в. Монитор – Бухалки без граници
- в. Монитор – Само с масови тестове за наркотици ще преборим войната на пътя
- в. Телеграф – Почивка на първа линия за работещите на първа линия
- в. Труд – Коронавирусът и философският тас
- в. Труд – Милен умря, да влезе законът.

✓ Правителството се събира онлайн

Правителството отново се събира онлайн. Кабинетът трябва да одобри отчета на Държавен фонд "Земеделие" и да реши какви ще бъдат таксите за кандидат-студентите. Очаква се вицепремиерът - Красимир Каракачанов, да предложи нови мерки в подкрепа на българското селско стопанство. Започва и процедура по концесията на "Къмпинг Градина" край Созопол.

✓ Гражданска инициатива поиска публичен регистър на държавните разходи

Публичен регистър в интернет да следи всички разходи на държавата, свързани с извънредното положение. Всеки разход да се записва в деня на извършването му, като се посочва източник на финансиране и критерии за одобряването му. Да бъдат описани и разходите, финансирани от Европейския съюз. В същия регистър да бъдат посочени и отпуснатите кредити, свързани с подпомагане на фирми в условията на здравна криза.

За всичко това настоява гражданска инициатива клуб "Прогреситет", в която участват икономисти, юристи, журналисти и експерти. В писмо до председателката на парламента, премиера, президента и партийни лидери те държат да се гарантира прозрачността и справедливото разпределение на сумите, които се харчат по време на извънредното положение.

"Българското правителство одобри социално-икономически пакет от 4.5 милиарда лева за хора в неплатен отпуск и хора със свободни професии, които не могат да практикуват поради органиченията, наложени от коронавируса. Те ще могат да теглят еднократен безлихвен кредит от търговските банки на стойност 1500 лева.

Размерът на тези колосални за българските мащаби суми създава предпоставки за колосални злоупотреби. В ситуация като сегашната, освен престъпно, това би било и неморално! За много хора тези средства могат да се окажат животоспасяващи. Законът и моралът изискват те да бъдат употребени по възможно най-ефикасния и оптимален начин.", посочват оттам.

Заедно с това те са иницирали и петиция.

Ето и цялата позиция на клуб "Просперитет":

До:

Президента на Република България

г-н Румен Радев

Председателя на Народното събрание

г-жа Цвета Караянчева

Министър-председателя на Република България

г-н Бойко Борисов

Лидерите на партии в Република България

Медиите в Република България

Гражданите на Република България

Уважаеми дами и господа,

ЕС отпусна на България около 1.5 милиарда лева финансова помощ за борба с коронавируса. Тази сума е предназначена за медицински цели, в помощ на най-уязвимите малки и средни предприятия, както и за подпомагане на пазара на труда.

От своя страна българското правителство одобри социално-икономически пакет от 4.5 милиарда лева за хора в неплатен отпуск и хора със свободни професии, които не могат да практикуват поради органиченията, наложени от коронавируса. Те ще могат да теглят еднократен безлихвен кредит от търговските банки на стойност 1500 лева.

Размерът на тези колосални за българските мащаби суми създава предпоставки за колосални злоупотреби. В ситуация като сегашната, освен престъпно, това би било и неморално! За много хора тези средства могат да се окажат животоспасяващи. Законът и моралът изискват те да бъдат употребени по възможно най-ефикасния и оптимален начин.

Искаме справедливо разпределение на тези помощи! Искаме да не бъдат откраднати! Искаме да стигнат до тези, които НАИСТИНА се нуждаят от тях!

Предлагаме: 1. Създаване на публичен регистър в Интернет на всички разходи, 1. 1.

1. Да бъде създаден публичен регистър в Интернет на всички разходи, свързани с извънредното положение.

Всеки разход да се записва в деня на извършването му, като се посочва източник на финансиране и критерии за одобряването му.

Отделно да се посочват разходи, финансирани от ЕС.

В регистъра да се посочват и отпуснатите кредити, свързани с подпомагане на фирми в условията на здравна криза.

Подробно да бъдат представени и финансиранятията по мярката 60/40, която покрива заплати и осигуровки на работници.

Да се публикуват ежемесечни отчети, които да обосновават направените разходи, и да ги свързват с постигнатите резултати.

Така държавата ще подпомогне едновременно и работниците, и работодателите. Ще задоволи и обществените очаквания за повишаване на доходите, борба с корупцията, и развитие на икономиката.

А ние, гражданите, ще поемем контрола върху живота си в собствените си ръце.

София, Клуб „Просперитет“:

Калин Манолов - журналист

Мартин Димитров - макроикономист

Христослав Ангелов - микроикономист

инж. Бойко Бочев - бизнесмен

Николай Кюркчиев - икономист

Петър Славов - адвокат

Владимир Сотиров – психиатър.

Investor.bg

✓ Вариантите пред Китай – икономическо възраждане или нова вълна от COVID-19?

Стремежът на втората по големина икономика в света да се върне към нормалното е като нож с две остриета и целият свят ще наблюдава дали Пекин ще успее

В китайския град Ухан, откъдето тръгна пандемията от коронавируса Covid-19 в края на миналата година, местните жители триумфираха, след като бяха премахнати извънредните мерки и животът там се върна към обичайните си обороти.

Това беше отразено широко в медиите, особено държавните китайски медии, тъй като градът, който олицетворяваше провала на Китай относно удържането на заразата, сега символизира възстановяването на страната в рязък контраст с хаоса, който бързо се разгръща в останалия свят, пише CNN.

"Подобно на феникс Ухан се пренася от мрачната блокада заради коронавируса към топлата пролет", написа китайската държавна медия Global Times, докато търговските обекти в града отварят врати, а жителите в него стават свидетели на истински бум на сватбите.

...все пак да не излизат

Въпреки еуфорията в Ухан все още личат признаците на притеснение в Азия: всяко възстановяване от вируса може да бъде мимолетно и да започне нова вълна от инфекции - и блокирането, смъртта и мизерията, които ще последват, се виждат на хоризонта.

Говорейки по време на среща на лидерите на Комунистическата партия тази седмица, китайският президент Си Дзинпин призова за "упорити усилия" за предпазване на страната от нов ръст на случаите на заразени с коронавирус заради пристигащи хора от чужбина и "предотвратяване възобновяването на огнището у дома".

На фона на всички разговори за възстановяване на нормалния живот и икономиката на Китай строгите мерки за ограниченията ще останат в много части на страната, най-вече в столицата Пекин, където транспортът продължава да бъде силно ограничен, а чужденците са изправени пред ограничения на движението поради опасения от внасяне на коронавируса обратно в страната.

В северния град Сифънхъ, на границата с Русия, е построена нова импровизирана болница, като на местните жители им е наредено да останат в домовете си, след като беше регистриран ръст на случаите на новозаразени, за които се смята, че идват от съседната страна. Към 9 април в града са регистрирани общо 123 случая на заразени вследствие на внасяне на патогена, и 137 асимптоматични случая, според държавния вестник People Daily.

Хубей, провинцията, чиято столица е Ухан, ще продължи да поддържа мерките за реагиране при извънредни ситуации на най-високо ниво, а властите заявиха във вторник (7 април), че нулев растеж при случаите "не означава нулев риск".

Железопътните гари и операторите на железопътния транспорт засилиха мерките за дезинфекция и инспекциите в цялата страна, тъй като тази седмица се очаква десетки хиляди жители на Ухан да напуснат града.

Мнозина се озоваха в капан в града, след като се върнаха в него, за да видят семействата си по време на китайската Нова година, и сега ще се приберат по домовете си в други части на Китай. Множество градове, включително Гуанджоу и Шънджън, вече заявиха, че тези хора ще трябва да се подлагат на самокарантинни мерки и редовни тестове, за да гарантират, че не носят вируса със себе си.

В самия Ухан, по отношение на жителите, които са преминали тестовете, са издадени QR кодове. Само тези със зелени кодове - което означава, че са без симптоми и са били тествани отрицателно за коронавирус - имат разрешение да напуснат домовете си. Всеки, който няма такъв код, ще продължи да се сблъсква с ограничения на движението.

Върху хората все още се изпълняват редовни проверки относно телесната температура, тъй като остават съмненията, че има хора, за които има риск да са заразени.

В сравнение с Европа и САЩ Китай и други азиатски страни изглежда успяват да отговорят по-бързо на заразата. Много хора наблюдават процеса на възстановяване в Азия, тъй като все още остава неясно дали в крайна сметка социалният живот и икономиката ще се върнат към нормалния си ритъм, или предстои втора голяма вълна от нови случаи на зараза.

Рисковете

В проучване, публикувано в Lancet, експертите предупреждават именно за риска от възобновяване на огнището на коронавируса в региона.

Отбелязвайки, че блокирането и ограниченията на пътуванията в Китай са успешни по отношение намаляването на „броя на инфекциите до много ниски нива“, те добавят, че без ваксина или постигане на „стаден имунитет“ вирусът може лесно да се разрази отново, тъй като бизнесът, заводите и училищата постепенно отварят, докато случаите на внасяне на вируса продължават да се увеличават.

„Дори и в най-проспериращите и добре финансирани мегаполиси, като Пекин и Шанхай, ресурсите на здравеопазването са ограничени и здравните услуги ще изпитат затруднения при рязко увеличаване на търсенето“, предупреждава един от авторите на изследването - проф. Гейбриъл Люн от университета в Хонконг. „Нашите констатации подчертават важноста да се гарантира, че местните здравни системи разполагат с достатъчно персонал и ресурси, за да се сведат до минимум смъртните случаи, свързани с COVID-19“, добавя той.

Освен Китай и други азиатски страни действат предпазливо при премахването на наложените ограничителни мерки заради заразата.

Ситуацията в региона

В петък Сингапур съобщи за 287 нови случая на COVID-19, отбелязвайки най-голямото увеличение на броя на заразените за един ден в града-държава от началото на пандемията. Само три от случаите са били внесени от други страни, което сочи за наличието на ново вътрешно огнище.

По-рано тази седмица сингапурските власти забраниха всички публични събирания до 4 май, а новото законодателство, свързано със заразата, наложи нови сериозни наказания за всеки, който наруши мерките за социално дистанциране или карантина.

В Хонконг също се забелязва подобен скок на случаите, след като специалният административен район на Китай облекчи ограниченията въпреки многото случаи на заразени с внесена от чужбина инфекция. Оттогава властите отново засилиха контрола и призоваха хората да бъдат по-строги в упражняването на социално дистанциране. Въпреки че това показва известен успех, здравните служители заявиха в четвъртък, че все още се изисква бдителност.

Южна Корея, която беше аплодирана за ефективния си отговор срещу вируса, не поема такива рискове. Изказвайки се в четвъртък, заместник-министърът на здравеопазването Ким Ганглип заяви, че въпреки продължителния спад на новите случаи, ограниченията за големи събирания ще останат в сила през великденските празници и страната трябва "да продължи усилията за прекъсване на всякакви връзки за спорадично пренасяне на клъстери".

Китай преживя икономическите и здравните ефекти от разпространението на вируса и понесе основната тежест на блокирането на икономиката. Желанието на хората най-накрая да се върнат към нормалния живот е разбираемо. Гражданите и останалият свят обаче ще трябва да наблюдават със затаен дъх дали страната ще успее да се възстанови напълно.